

Verkkokeskustelulla tuettu massaluento

Jari Ojala
Jyväskylän yliopisto, Historian laitos
TieVie-koulutuksen seminaari 16.1.2003 Jyväskylä

Lähtökohtia

- "Johdatus historiatieteeseen" - historian perusopinnojen massaluento (~90 – 120 opiskelijaa)
- Kurssin yleiset tavoitteet:
 - Kehittää teoreettista ajattelua
 - Perehdyttää tieteelliseen ajatteluun
 - Perehdyttää historiatieteen keskeisiin käsitteisiin ja käsityksiin
 - Esitellä historiantutkimuksen keskeisimpiä suuntauksia
- Toteutus 2001 ja 2002: luento ja sitä tukeva verkkokeskustelu WebCT-oppimisolusta käyttäen

Vuorovaikutteisuus

- Vuorovaikutteisuuden lisääminen opiskelijoiden toive aikaisemmilta vuosilta
 - Käsitellään tieteen perusteisiin liittyviä, mielipideperusteisia asioita
- Vuorovaikutteisuus useilla tasoilla
 - Opiskelijoiden välillä (ryhmäyöskentely), opiskelija-opettaja
- Keskeistä luennon ja verkkokeskustelun linkittyminen toisiinsa
- Keskustelun kasvottomuus koettiin palautteessa ongelmalliseksi

Mittasuhteet...

- Hyväksytyt suoritteet: 92 (2001: 92 opiskelijaa)
- Keskeyttäneet/hylätyt: 8 (2001: myös kahdeksan)
- Viestejä keskustelualueelle (WebCT): 1361 (2001: 1096)
- Luettuja viestejä: 17805 (2001: 8917)
- Käynnit WebCT:n sivustoilla: 25119 (2001: 14038)
- Ryhmien lukumäärä: 16 (2001: 25 kpl)
- Keskimäärin kirjoitettuja/luettuja viestejä/käynnit sivustoilla: 12/162/228 (2001: 11/89/141)

Käytännön toteutus

- Luennot (n. 18 h): tiedollinen anti...
- Viivästetty keskustelu: luentoä tukevaa, syventävää ja pohdiskelevää
- Viisi aihepiiriä, kustakin aikaa keskustella noin kaksi viikkoa
 - Aihepiirit linkitetty tiivistetty luento ja keskustelua kommentoitiin luennolla (koettiin tärkeäksi – ja puuduttavaksi) – osa arviointia!
 - Kukin keskustelu alkaa maanantaina luennon jälkeen ja päättyy seuraavan viikon perjantaina kello 12.00
- Kurssi-informaatiota WebCT-sivulla (kalenteri)

Ryhmät

- 16 pysyvää vertaisryhmää (4 – 5 opiskelijaa, vuonna 2001 25 ryhmää – liian pieniä, ei toiminut)
- Itseohjautuvat ryhmät – opettaja ei juurikaan osallistunut verkossa käytävään keskusteluun
- Aineistot pääosin internetistä, aiheet ja ohjeet luennolta
- 2 – 3 puheenvuoroa/aihe/keskustelija

Ryhmän työnjaosta

- Ryhmissä vaihtuvat "keskusteluvastaavat", jotka myös tekevät yhteenvedon ryhmänsä keskustelusta
- Ryhmän sisäinen vastuu:
 - yksi jäsen (vuorotellen) vastuussa keskustelun käynnistämisestä ja ylläpidosta
 - Aakkosjärjestyksessä ensimmäisestä alkaen!
 - yksi jäsen (vuorotellen) vastaa joka viikko yhteenvedon tekemisestä keskustelun pohjalta (lyhyesti!!)
 - Aakkosjärjestyksessä viimeisestä ensimmäiseen

Keskusteluaiheista

- Henkilökohtaisesta pohdinnasta kohti teoreettisempaa diskurssia, aiheet:
 - 1) Miksi historia kiinnostaa/ei kiinnosta minua
 - 2) Tutkimus ja sukupuoli
 - 3) Tieteen etiikka ja tutkijan moraali
 - 4) Historian osa-alueet
 - 5) Loppukeskustelu: onko historiasta hyötyä? Samalla vertaisarviona oman ja ryhmän toiminnan pohdinta (ja henkilökohtainen loppuviesti ohjaajalle)
- Aiheet "räväköitä" ja mielipiteitä herättäviä
- Aineiston valinnassa pyrittiin kiinnittämään huomiota keskustelunherättelyyn

Omia kokemuksia, negatiivisia

- Opettajan työmäärän kasvu
- Tekniset ongelmat: infrastruktuuri kuntoon – olennaisesti parempi tilanne 2002 vrt. 2001
- Opiskelijoiden välinen vuorovaikutus ei aina toiminut
- Keskustelun kasvottomuus koettiin ongelmana (kirjallisen argumentoinnin opetteluun ideaa ei sisäistetty)
- Ryhmien toiminta persoonista kiinni

Omia kokemuksia, positiivista

- Opettajan ja opiskelijoiden vuorovaikutuksen oleellinen lisääntyminen
- Opiskelijoiden tiedon ja tietämyksen tason "ymmärtäminen"
- Positiivinen opiskelijapalaute
- Oppiminen ilmiselvästi laadukkaampaa kuin perinteisellä luentokurssilla

Olin läsnä, opetus ja keskustelu (% , N=84)

(suluissa vuoden 2001 tulokset, N=85)

	Opetuksessa	verkkokeskustelu
75 = 100 %	90 (85)	57 (58)
50 = 75 %	7 (12)	33 (34)
25 = 49 %	1 (1)	4 (2)
alle 25 %	0 (1)	4 (1)
kos	1 (1)	2 (5)

Arvioni kurssista (verkkokeskustelu), %

	suluissa 2001 tulokset				
	lähellä	vähän	tyydyttiin	tyydyttiin	enemmän
1) Keskustelun tavoitteiden saavutus	0 (0)	3 (11)	8 (32)	4 (25)	2 (7)
2) Aiheet (ohjelmakemistot, laivat, pronssit jne.)	0 (0)	0 (4)	9 (29)	9 (61)	8 (46)
3) Opettajan ja keskustelun yhteyttäminen toisiinsa	0 (0)	7 (4)	9 (35)	8 (39)	6 (24)
4) Verkkokeskustelun mielekkyys (koko te sanoin)	6 (2)	8 (8)	1 (31)	5 (33)	18 (25)
5) Ohjelmiston käytettävyyttä (WebCT, toimivuus, mukavuus jne.)	1 (2)	5 (6)	3 (16)	8 (51)	32 (25)
6) Materiaalin käytettävyys (miten koit materiaalien käyttöä materiaalin)	7 (15)	9 (27)	25 (19)	20 (24)	26 (14)
7) Lähellä (verkkokeskustelun aiheuttama työ määrä)	0 (2)	7 (11)	5 (40)	1 (41)	6 (6)
8) Verkkokeskustelun vaikutus	4 (8)	4 (4)	7 (8)	9 (68)	4 (8)
9) Verkkokeskustelun kokonaisuutena	0 (0)	16 (7)	25 (29)	37 (65)	2 (8)

Jyväskylän yliopisto, historian laitos

Käytin tietokonetta, % (suluissa vuoden 2001 tulokset)

a) Kotona	44 (36)
b) Yliopistolla	49 (62)
a Kirjasto	31
b Laitos	42
c Muualla yliopistolla (missä?)	12
c) Muun julkisen palvelun kautta (esim. kaupungin/kunnankirjasto)	21 (26)
d) Ystävien sukulaisten yms. luona	17 (20)
e) Työpaikalla	5 (11)
f) Muualla	4 (2)
g) Minulla ei ollut mahdollisuutta käyttää tietokonetta	2 (2)
EQS	0 (0)

Jari Ojala 15.11.2002

Jyväskylän yliopisto, historian laitos

Koin ongelmallisena

a) Tietokoneiden käyttöänsaannin	46 (54)
b) Ohjelmiston käytettävyyden	4 (13)
c) Kurssin aiheuttamat kustannukset (esim. puhelinlasku)	5 (1)
d) ATK-tuen puutteellisuuden	0 (0)
e) Omataitoni	6 (13)
f) Luennolla annetut ohjeet	11 (8)
EQS	32 (25)

Jari Ojala 15.11.2002

Jyväskylän yliopisto, historian laitos

Verkkokeskustelun tulevaisuus

a) Haluan jatkossakin vastaavalla tavalla toteutettuja kursseja	77 (71)
b) En koe verkkokeskustelua mielekkäänä oppimismetodinä	19 (24)
EQS	4 (7)

Jari Ojala 15.11.2002

Jyväskylän yliopisto, historian laitos

Tieto- ja viestintätekniikkataitoni: koen tarvitsevani lisäkoulutusta seuraavilta aloilta

Sähköposti	8	Äänenkäsittely	63
Kirjaston palvelut	15	Tietokannat	38
Tekstinkäsittely	15	Tautilukkolaskenta WWW-sivujen teko	48
Verkkoviestintä	20		67
Käyttäjärjestelmät	35	EQS	12
Kuvankäsittely	54		

Jari Ojala 15.11.2002

Jyväskylän yliopisto, historian laitos

Loppumietteitä

- Oppivatko opiskelijat todella?
- Hyvällä keskustelijalla etulyöntiasema?
- Ohjeistukseen kiinnitettävä edelleen huomiota
- Kurssin tavoitteet (niin pedagogiset kuin tiedollisetkin) selkeästi esiin heti kurssin alussa: motivointi!
- Opettajan ja opiskelijoiden vuorovaikutuksen oleellinen lisääntyminen
- Oppiminen "laadukasta"

Jari Ojala 15.11.2002